

Årsmelding for Norsk folkemusikklag

For perioden årsmøtet 2017 – årsmøtet 2018

Årsmeldingen følger som vanlig arbeidsperioden til det nåværende styret, dvs. fra årsmøtet 2017 til årsmøtet 2018. Derimot følger regnskapet kalenderåret.

Styremedlemmer og tillitsvalgte

Leder: Bjørn Aksdal, Trondheim

Nestleder: Maj Vester Larsen, Trondheim

Skriftredaktør: Sveinung Søyland Moen, Sand

Seminaransvarlig: Per Åsmund Omholt, Rauland

Medlemskontakt: Anne Svånaug Blengsdalen, Kongsberg

Varamedlemmer:

Første varamedlem: Leif Ingvar Ranøien, Elverum

Andre varamedlem: Anna Gjendem, Volda

Revisor: Siri Mæland, Trondheim

Valgkomité:

Hans-Hinrich Thedens, Oslo

Ragnhild Furholt, Bø/Rauland

Ansvarfordelingen i styret

Under konstitueringen av styret i Trondheim 20.– 22. mai gikk styret gjennom lagets arbeidsoppgaver og fordelte det praktiske ansvaret for disse oppgavene mellom styremedlemmene. Lederen er den eneste som er direkte valgt av årsmøtet og er således hovedansvarlig for styrets arbeid overfor årsmøtet. De øvrige medlemmene i styret ønsket alle å videreføre sine tidligere ansvarsområder:

Sveinung Søyland Moen er redaktør for Musikk og tradisjon, Maj Vester Larsen er nestleder og hovedansvarlig for kontakten med regnskapsbyrået, Per Åsmund Omholt er hovedansvarlig for seminaret og Anne Svånaug Blengsdalen er hovedansvarlig for kontakten med medlemmene. Lederen kaller inn til styremøtene og er hovedansvarlig for sakspapirer. Han er i tillegg hovedansvarlig for årsmøtepapirer. Referatskrivingen går på omgang mellom de øvrige styremedlemmene.

Driften av laget

Siden 2003 har Kulturdepartementet gitt årlige midler til driften av Norsk folkemusikklag gjennom tildelingen til Stiftinga for folkemusikk og folkedans (Sff). Disse midlene er benyttet til sekretærtjenester, som har blitt utført av en av de ansatte ved Stiftinga. Bevilgningen har først blitt utbetalt til NFL, og så har NFL betalt Stiftinga for sekretærtjenestene.

I 2009 besluttet Rådet for folkemusikk og folkedans innenfor sine økonomiske rammer å øke den årlige bevilgningen til NFL, og Rådet vedtok samtidig å gi fast støtte til utgivelsen av det årlige skriftet.

Bevilgningen til NFL har helt siden starten vært gitt gjennom aktivitetsmidlene til Rådet for folkemusikk og folkedans, men fra og med 2014 har tilsagnet kommet direkte fra styret i Stiftinga. Samtidig ble det bestemt at NFL hvert år måtte søke Stiftinga om disse midlene og rapportere tilbake bruken av pengene.

NFL har fram til og med 2015 hatt en avtale med Sff om levering av sekretærtjenester til en relativt fast pris. Tjenestene har innbefattet regnskapsføring og andre administrative oppgaver. Høsten 2014 sa Stiftinga opp avtalen med Norsk folkemusikklag om å levere sekretærtjenester, men sa seg villig til å fungere som sekretariat til laget har rukket å finne en annen løsning, senest ved utgangen av 2015.

Styret i NFL har måttet bruke mye tid på å finne en løsning på denne saken. Siden 1.1.2016 har styret valgt å engasjere regnskapsbyrået Soldi når det gjelder regnskapsdelen, mens de øvrige sekretæroppgavene har blitt fordelt mellom styremedlemmene. Dette har ført til en god del ekstra arbeid for styremedlemmene, samtidig som det til tross for en gunstig avtale, koster en god del å benytte et profesjonelt regnskapskontor. Det som har gjort denne saken ekstra vanskelig for styret er at Stiftinga for folkemusikk og folkedans våren 2016, og uten forvarsel, vedtok at man fra og med 2017 ikke lenger ville gi støtte til driften av NFL, men kun til utgivelsen av skriftet etter søknad. Lagets økonomi ble derfor dramatisk forverret i 2017.

Styrets oppfatning er fortsatt at driftsmidlene som har vært gitt fra Kulturdepartementet gjennom tildelingen til Sff har vært øremerket NFL, selv om dette ikke har stått eksplisitt i tildelingsbrevene de siste årene. Vi mener således at Stiftinga ikke uten videre kunne omdisponere disse midlene og overføre pengene til sitt eget budsjett. Vi har klaget til Stiftinga på dette, men de har dessverre valgt å opprettholde vedtaket. Styret har også vært i møte med Kulturdepartementet for å avklare denne saken. Vi ble veldig positivt tatt i mot av Martin Schjerven, fungerende avdelingsdirektør, og Ingvild Ranum, saksbehandler innen musikkfeltet. Det ble på mange måter et nyttig møte, og vi oppfattet det slik at Departementet mottok meldingen om at bevilgningen til driftsmidler til laget var stoppet med en viss forundring. Men avdelingsdirektøren understreket likevel at Departementet etter dagens praksis ikke har noen mulighet til å pålegge Stiftinga å tildele NFL driftsmidler.

Vi søkte etter dette Norsk kulturråd om støtte til driften av Norsk folkemusikklag. I desember 2017 mottok vi den svært hyggelige beskjeden om at kulturrådet har tildelt Norsk folkemusikklag kr. 100.000 i driftsstøtte for 2018. Det må søkes om denne støtten for hvert år, men svært mye tyder på at driftstøtten vil bli opprettholdt i de kommende årene.

Dessverre fikk vi en negativ beskjed når det gjelder den tidligere publiseringsstøtten til Musikk og tradisjon fra Norges Forskningsråd. Dette tilskuddet har vært søkt av Novus forlag, og fram til og med 2017 har vi mottatt kr. 50.000 i publiseringsstøtte fra Forskningsrådet. Denne støtteordningen er fra og med 2018 omorganisert og redusert, og det er nå et nyopprettet organ med navn CERES som fordeler publiseringsstøtten. På grunn av reduserte midler fikk bare 25 av de 42 skriftene som tidligere har fått støtte videreført denne støtten i 2018. Musikk og tradisjon er dessverre et av de skriftene som nå faller utenfor støtteordningen. Vi har prøvd å finne ut årsaken til dette, men komiteen i CERES gir ikke begrunnelser. Etter å ha konferert med Novus forlag, har vi imidlertid ingen grunn til å tro at dette har med kvaliteten på Musikk og tradisjon å gjøre. Som en overgangsordning fikk vi tildelt kr. 41.000 i publiseringsstøtte fra Forskningsrådet til 2018-utgaven av skriftet. Men fra 2019 mottar vi ingen publiseringsstøtte og må trolig benytte en del av driftsmidlene til å få videreført skriftet. I tillegg er vi helt avhengig av at støtten til skriftet fra Stiftinga for folkemusikk og folkedans vil bli opprettholdt både i 2018 og i de kommende årene.

For bl.a. å spare penger gjorde styret i november 2017 vedtak om å si opp avtalen med regnskapsbyrået Soldi. Denne avtalen har en oppsigelsestid på tre måneder, dvs. at etter 1. april vil styret selv ta på seg oppgavene med å føre regnskapet. Styremedlem Anne Svånaug Blengsdalen har vært så raus å si seg villig til å ta på seg arbeidet.

Styremøter

Det har i denne perioden vært holdt tre ordinære styremøter; på Kongsberg 8. mars, i Trondheim 20.– 22. mai (konstituerende møte) og på Riksscenen i Oslo 16. november. I tillegg har det vært holdt fire styremøter via skype; 16. januar, 22. juni og 13. september 2017 og 5. januar 2018.

Styret legger vekt på å holde utgiftene knyttet til møtevirksomheten på et lavest mulig nivå. Vi vil derfor takke Riksscenen for gratis lån av møterom, kaffe og god oppfølging.

Regnskapet

Regnskapet for 2017 viser et driftsunderskudd på kr. 17.273 (overskudd på kr. 48.309 i 2016). Dermed er egenkapitalen pr. 31. desember 2017 på kr. 90.978 (mot kr. 108.739 i 2016). Det store overskuddet i 2016 skyldtes flere spesielle forhold som det ble redegjort for i fjorårets årsmelding.

Det store driftsunderskuddet i 2017 skyldes først og fremst at vi mistet driftstilskuddet fra Kulturdepartementet gitt gjennom Stiftinga for folkemusikk og folkedans. Vi har derfor vært

nødt til å sikre driften av laget ved å ta midler fra egenkapitalen. I tillegg økte flere av utgiftspostene en god del i forhold til 2016, noe som har flere årsaker. Kostnadene til regnskapsbyrået for årsoppgjøret for 2016 ble først fakturert i 2017 og er derfor inkludert i dette regnskapet. Seminaret i 2017 kostet også relativt mye i forhold til seminaret året før, og vi kom her ut med et underskudd på kr. 11.490, litt mer enn budsjettet. I tillegg gjennomførte styret en dugnadshelg for å gjennomgå og rydde i lagets arkiv i forbindelse med at Stiftinga for folkemusikk og folkedans ikke lenger ønsket å være sekretariat for laget. Deler av arkivmaterialet vil nå bli overført til Nasjonalbiblioteket i Oslo.

Vi fikk økonomisk støtte til seminaret fra både Rådet for folkemusikk og folkedans og Kongsberg kommune. I tillegg fikk vi i 2017 i følge tidligere praksis overført kr. 27.000 i medlemspenger fra Novus forlag. En tilsvarende overføring ble ikke gjennomført i 2016. Vi fikk også støtte fra Stiftinga for folkemusikk og folkedans på kr. 53.000 til å dekke en del av utgiftene til utgivelsen av Musikk og tradisjon. Denne støtten er ført som en del av lagets regnskap. Således har driftsinntektene økt noe, til tross for det manglende driftstilskuddet.

Etter at Novus overtok som forlag for skriftet, har de også ført separat regnskap for skriftet. Det finnes en skriftlig avtale mellom Norsk folkemusikk og Novus om utgivelsen av skriftet og økonomien knyttet til dette. Novus tar inn medlemspengene på vegne av laget og sender ut skriftet til medlemmene. En del av medlemspengene går til å dekke utgivelsen av skriftet. Resten av medlemspengene blir stående på en egen konto hos Novus og fungerer som en sikkerhet knyttet til ekstraordinære utgifter eller manglende støtte til framtidige utgivelser. Styret kan imidlertid når som helst be om å få overført hele eller deler av denne summen til lagets konto.

I 2017 ble det budsjettet med å hente ut kr. 27 000 av medlemspengene til driften av laget, den samme summen som har vært vanlig de siste årene. Ved en feil ble denne summen ikke overført i 2016, men dette er nå rettet opp. Regnskapet for Musikk og tradisjon fra Novus forlag viser at det nå står inne kr. 64.975,78 på vår konto der. Dette er en økning fra utgangen av 2016, da summen var på kr. 43.616. Økningen skyldes imidlertid at støtten til Musikk og tradisjon 2018 fra Norges Forskningsråd ble utbetalt allerede i 2017. Mens vi tidligere har fått kr. 50.000 i årlig støtte fikk vi nå kun en overgangsstøtte på kr. 41.000 til Musikk og tradisjon 2018. Fra 2019 får vi ingen slik støtte. Reelt sett har derfor summen på kontoen vår hos Novus forlag pr. 31. desember 2017 blitt redusert til kr. 23.975,78.

Medlemmer

Antall medlemmer i Norsk folkemusikk holder seg relativt stabilt, selv om medlemstallet tilsynelatende har gått noe ned. Denne nedgangen skyldes hovedsakelig manglende innbetaling av medlemsavgift. Flere av dem som var falt ut som medlemmer ved årsskiftet har imidlertid fornyet medlemskapet sitt etter nyttår. Pr. 1.1.2018 hadde laget 105 medlemmer. Tilsvarende tall for i fjor var 112. Antallet medlemmer fordeler seg på 90

personlige medlemmer (2017: 94), det vil si studentmedlemmer og familiemedlemmer, 12 er institusjonelle medlemmer (2017: 15) og 3 er æresmedlemmer. Nålevende æresmedlemmer i laget er Jan-Petter Blom (1998), Sven Nyhus (2000) og Ingrid Gjertsen (2016).

ICTM

Norsk folkemusikklag (NFL) representerer gjennom styret den norske nasjonalkomiteen for International Council for Traditional Music (ICTM), og NFL står som «corporate member» i organisasjonen.

Organisatorisk plass

Norsk folkemusikklag er åpen for alle former for samarbeid med andre folkemusikk- og folkedansorganisasjoner. Fram til nå har laget ønsket å stå som en egen selvstendig organisasjon, bl.a. fordi laget har en klar akademisk profil med et faglig tidsskrift på nivå 1.

Skriftet «Musikk og tradisjon»

Norsk folkemusikklags tidsskrift *Musikk og tradisjon – tidsskrift for forskning i folkemusikk og folkedans*, kommer ut med ett nummer per år, og blir utgitt av Novus forlag, med støtte fra Norges forskningsråd (til og med 2018) og Stiftinga for folkemusikk og folkedans. Det er et fagfelleurdert vitenskapelig tidsskrift som ligger på nivå 1 i Universitets- og høgskolerådets system for registrering av publiseringskanaler.

Fra 2016 har hele styret i Norsk folkemusikklag inngått i redaksjonen for skriftet.

Redaksjonsrådet har, som foregående år, bestått av Egil Bakka, NTNU, Trondheim; Jan-Petter Blom, Universitetet i Bergen; Tellef Kvifte, Høgskolen i Sørøst-Norge, Rauland; Dan Lundberg, Svenskt visarkiv, Stockholm; Niklas Nyqvist, Finlands svenska folkmusikinstitut, Vasa; Astrid Nora Ressem, Nasjonalbiblioteket, Oslo og Lisbet Torp, Musikmuseet, København.

Musikk og tradisjon nr. 31 (2017) kom ut i desember 2017. Nummeret er på 189 sider og inneholder følgende artikler: Ola Graff: «Kle av serken og dans spille naken – betydninga av kjønn i tradisjonsmusikken», Ottar Kåsa og Asbjørn Storesund: «Olaf G. Helland – berømt felemakar og musikkhandlar på Notodden», Bjørn Sverre Kristensen: «Hardingfeleverkstaden på Sandland – ei lokal næringsverksemd» og Bjørn Aksdal: «Langeleiken i Trøndelagsområdet – en systematisk gjennomgang av bevarte instrumenter». Nummeret hadde to bokanmeldelser: Bjørn Aksdal anmeldte «Slåttkar» av Sven Nyhus, og Ånon Egeland og Per Åsmund Omholt anmeldte «Polskans historie. En studie i melodyper och motivformer med utgangspunkt i Petter Dufvas notbok» av Magnus Gustavsson. Skriftet inneholder som vanlig konferanserapporter og sammendrag av folkemusikkrelaterte masteroppgaver.

Tidsskriftet markedsfører seg gjennom Norsk folkemusikklags hjemmeside og Facebookside, Novus forlag, direkte informasjon vi e-post og gjennom uformelle kontakter. Sommeren 2017 ble skriftet i tillegg promotert gjennom Norsk folkemusikklags stand på

Landskappleiken, der eldre nummer av skriftet ble solgt. Nummeret er også tilgjengelig som elektronisk skrift fra Novus forlag sine hjemmesider for elektroniske skrift: ojs.novus.no.

Norsk folkemusikklags seminar 2017

Norsk folkemusikklags årlige seminar gikk av stabelen på Kongsberg 9.– 10. mars. Seminaret, med tittelen «Musikk og dans på 1700-tallet» var et samarbeid mellom NFL, Kongsberg spel- og Dansarlag og Kongsberg Kulturskole, og ble gjennomført med økonomisk støtte fra Rff og Kongsberg kommune. I overkant av 40 deltok de to dagene. Kongsberg Spel og Dansarlag hjalp til med den praktiske gjennomføringen, bl.a. med tilrettelegging av måltider, anretning av koldtbord til middag osv.

Første del av seminaret ble avholdt på Lågendalsmuseet, der temaet var musikkultur i bergstedene Kongsberg og Røros. Den faglige delen ble innledet av bergverkshistoriker Bjørn Ivar Berg med et foredrag om gruvesamfunnene på Kongsberg og Røros, der han gjorde rede for den geografiske og sosiale strukturen i byene som lå til grunn for kulturlivet. Videre ga styremedlem og professor Anne S. Blengsdalen tilhørerne en innføring i musikklivet på Kongsberg på 1700-tallet, bl.a. med utgangspunkt i sin doktoravhandling om stadsmusikantvesenet. Lagets leder, Bjørn Akسدal, tok deretter for seg forholdene på Røros på samme tid med foredraget «Spelmann og korpsmusiker - om musikklivet på Røros på slutten av 1700-tallet». Siste programpost i den faglige delen første dag sto musikerne Hans Olav Gorset og John Ole Morken for, da de med ord og toner tok utgangspunkt i to sentrale notesamlinger fra det aktuelle tidsrommet, nemlig den såkalte «Calmarsamlinga» fra 1751 samt noteboka etter Erik Johannesen Haugen fra Røros/Ålen.

Senere på ettermiddagen avholdt NFL sitt årsmøte, før deltakerne ble samlet til middag med påfølgende konsert. Her fikk man først servert et sammensatt innslag fra Kongsberg Spel- og dansarlag, og deretter mer musikk fra Gorset og Morken i solo og samspill.

Andre dag av seminaret gikk i lokalene til kulturskolen på «Bergseminaret». Her sto dansen i fokus, og først fikk deltakerne en innføring i hvordan barn ble undervist i dans og etikette på slutten av 1700-tallet. Danser og pedagog Elizabeth Svarstad sto for dette innlegget, som hadde tittelen «At dressere barn». Den faglige delen ble så avsluttet med professor i dansevitenskap Anne Fiskvik, som foreleste om dansemestre på 1700-tallet.

Som en avrundning på seminaret, fikk deltakerne en flott omvisning i Kongsberg kirke av Hølje og Gunvor Bøen.

Arrangementet ble stort sett gjennomført i tråd med budsjettet. Vi kom ut med en egenandel/underskudd på kr. 11.490, noe som er kr. 990 mer enn budsjettet.

Jubileum i 2018

Norsk folkemusikklag ble stiftet i 1948 og fyller således 70 år i 2018. Styret har startet planleggingen av et jubileumsseminar, hvor temaet skal være folkemusikk- og folkedansforskning. Seminaret vil finne sted i Bø i Telemark 1.– 2. november, og det vil være

innledere fra både Norge, Sverige og Danmark. I tillegg skriver styremedlemmene tre artikler om lagets historie som skal inkluderes i et utvidet Musikk og tradisjon 2018.

På grunn av at jubileumsseminaret er lagt til høsten vil årsmøtet og seminaret i 2018 bli skilt i to ulike arrangementer. Årsmøtet vil bli holdt i Nasjonalbiblioteket, Oslo 12. mars.

Konferansen «Spelmansböcker i Norden»

Norsk folkemusikklag var en av samarbeidspartnerne da Smålands Musikarkiv, Linnéuniversitetet og Musik i Syd arrangerte konferansen «Spelmansböcker i Norden» i Växjö i Småland 21.– 23. november 2017. Sammen med konferansen ble de også arrangert en festival og flere workshops. Bjørn Aksdal representerte Norsk folkemusikklag både under planleggingen og på selve konferansen. Han deltok i tillegg som en av konferansens fire «keynote speakers». De andre norske innleggene på konferansen ble holdt av Anon Egeland, Hans Olav Gorset og Eva Hov.

ICTM-konferanse i Norge

Vi har tidligere tatt kontakt med Gisa Jähnichen, som er leder for ICTMs studiegruppe for folkemusikkinstrumenter, for å sonde muligheten for at Norsk folkemusikklag kan bidra til å arrangere en konferanse i denne studiegruppen i Norge, fortrinnsvis i Rauland. Vi fikk svar fra Jähnichen om at det er først i 2021 at det kan være aktuelt å legge en konferanse (symposium) til Norge. Den økonomiske situasjonen og fremtiden til laget har imidlertid vært såpass usikker at det har vært vanskelig å kunne prioritere å følge opp denne saken før situasjonen er noe mer avklart. Vi avventer også et noe mer klargjørende svar fra studiegruppen før vi kan ta stilling til om dette kan bli en realitet.

Arkivmateriale

Etter at Stiftinga for folkemusikk og folkedans varslet at man ikke lenger ønsket å ha sekretariatsfunksjoner for Norsk folkemusikklag har styret måttet ta stilling til hvor lagets arkivmateriale skal oppbevares for fremtiden. Styret har kommet fram til at Nasjonalbiblioteket (NB) vil være det klart beste alternativet og har derfor inngått en foreløpig avtale med seksjonsleder Richard Gjems ved NB om saken.

Styret vedtok at vi av praktiske årsaker tar vare på de siste fem årenes regnskap med bilag. Materiale som er eldre enn fem år, går til Nasjonalbiblioteket (NB), med unntak av bl.a. bilagene, som makuleres. Det som leveres til Nasjonalbiblioteket vil hovedsakelig være korrespondanse, samt diverse papirer knyttet til bl.a. administrasjon, styrets virksomhet og seminarer.

Styret brukte en arbeidshelg i mai på å gå gjennom arkivmaterialet, og etter at dette materialet er benyttet i forbindelse med skrivingen av jubileumsskriftet vil det bli overlevert Nasjonalbiblioteket i løpet av 2018. Det skal inngås en avtale med NB om videre overføring/avlevering hvert eller annet hvert år.

Informasjonsarbeid

Styret fikk i 2016 laget en roll-up og en informasjonsfolder om lagets aktiviteter, som styremedlemmene har hatt med seg på ulike arrangementer for å markedsføre NFL. Begge deler ble presentert for første gang under Folkelarm i Oslo i november 2016. Styret hadde bl.a. en stand under Landskappleiken på Røros i juli 2017, som mange av deltakerne besøkte. Styret la samtidig ut en del eksemplarer av restopplaget av de eldre utgavene av skriftet vårt til salg for sterkt nedsatte priser. På denne måten fikk vi solgt en god del skrifter, og vi fikk samtidig et lite, men viktig tilskudd til lagets økonomi. Også under Folkelarm i Oslo i november 2017 hadde styret en vellykket stand med informasjon om lagets virksomhet. Trolig kan disse tiltakene forklare et par nyinnmeldinger i laget i ettertid. Styret har som mål å videreføre denne praksisen.

I tillegg har styret prøvd å benytte Facebooksiden vår for å spre informasjon om lagets aktiviteter. Facebooksiden er i skrivende stund likt av 333 personer. Vi har også sendt ut to informasjonsskriv til lagets medlemmer hvor vi har gjort rede for den vanskelige økonomiske situasjonen i laget og hva styret har gjort for å bedre denne.

Laget har også en egen hjemmeside, som vi av ulike årsaker dessverre ikke har maktet å benytte slik vi ønsket. I tillegg har det vært en del tekniske utfordringer med hjemmesiden. Styret har derfor satt av midler til å få laget en ny hjemme side i 2018. Vi håper på å nå flere interesserte potensielle medlemmer gjennom den nye, oppdaterte hjemmesiden vår. Adressen til hjemmesiden vår er: www.norskfolkemusikklag.no

Sluttord

Styrelederen vil til slutt takke styremedlemmene og andre tillitsvalgte i laget for godt og samvittighetsfullt arbeid. Jeg vil også takke innlederne på seminaret, bidragsyterne i skriftet og de økonomiske støttespillerne våre; Norges Forskningsråd, Rådet for folkemusikk og folkedans og Stiftinga for folkemusikk og folkedans gjennom midlene fra Kulturdepartementet. Vi vil også takke våre gode samarbeidspartnere i 2017; spesielt Novus forlag, Nasjonalbiblioteket, Riksscenen, Kongsberg kommune, Kongsberg Spel og Dansarlag og Kongsberg Kulturskole.

For Styret i Norsk folkemusikklag,

Trondheim, 26. februar 2018

Bjørn Akسدal

leder